

**GREATER
STAVANGER**

ÅRSRAPPORT

2016

Høy endringstakt og bred mobilisering for omstilling

Endringstakten i det regionale næringslivet har vært høy også i 2016, og bildet er til dels svært sammensatt. Oljeprisen har i løpet av året hatt en økning fra 33 USD/fat januar 2016 mot 56 USD/fat desember 2016. Samtidig har investeringene på norsk sokkel falt og deler av olje- og gassindustrien har fortsatt å nedbemanne. I tillegg er de negative ringvirkningene høyst merkbare også i andre sektorer. Et bilde på den samlede virkningen er at antall åpnede konkurser i regionen i 2016 økte med 19 % mot 2015. Deler av leverandørindustrien har samtidig styrket konkurransevnen gjennom betydelige kostnadskutt. Det gjør at flere feltutbygginger blir lønnsomme, noe som lover godt for fremtidig konkurransekraft og verdiskaping totalt sett.

Arbeidsledigheten i Rogaland er 4,9 %, det er det samme som i januar 2016. Dette kan gi håp om at situasjonen er i ferd med å stabilisere seg. Greater Stavanger gjennomførte, som prosjektleder av **Mulighetsterminalen**, arrangementer som trakk ca. 8.000 deltakere i 2016. Dette er tiltak som skal få arbeidsledige til å søke og skape nye jobbmuligheter.

I 2016 har Greater Stavanger fortsatt arbeidet med å bidra til omstilling av olje- og gassnæringen, samt å forsterke regionens evne til nyskaping, slik at vi skaper et bredere næringsgrunnlag. Jeg vil trekke frem følgende aktiviteter og resultater fra vårt arbeid med næringsutvikling i 2016:

Utvikling av bedriftsnettverk og næringsklynger: Alloyance, Aqua Technology og andre klyngeinitiativ er utviklet, blant annet med prosjektledelse fra Greater Stavanger. I tillegg forsterkes "superklynge-samarbeidet" med Ålesund, Bergen og Kristiansand gjennom MIT REAP, som i 2016 har utarbeidet en felles strategi for å akselerere regionalt entreprenørskap.

Internasjonalisering: Greater Stavanger var for første gang ansvarlig for den norske delegasjonen til OTC kalt Norway2OTC, som ble gjennomført med nærmere 200 deltakere. Et sterkt faglig program som fikk høy score på nytte fra deltakerne. Vi har i tillegg overtatt lederrollen i verdens energibyders (WECP's) komité for næringsutvikling og har som ambisjon å nytte den til læring, utvikling og forretningsmuligheter for regionen.

Teknologioverføring: Gjennom teknologioverføring vil vi blant annet stimulere til omstilling til et bredere næringsgrunnlag. Sammen med partnerne i Norway Pumps & Pipes har vi i 2016 fått sterkt engasjement i ulike fagmiljø og flere konkrete prosjekter er under utvikling.

Innovasjon og nyskaping: Innovasjonsfestivalen Impact Week ble arrangert av Greater Stavanger for andre gang med totalt 1.400 deltakere og 23 arrangementer. I tillegg ble Nordic Edge Expo, som Greater Stavanger og Lyse var initiativtakere til, arrangert for andre gang. Over 2.000 personer deltok, og smartby-konferansen bød på et internasjonalt sterkt program og utviklet sterkt regionalt partnerskap. Som følge av dette er regionen i ferd med å ta en internasjonal posisjon på **smartbyområdet**.

Greater Stavangers styrke ligger i at vi er et partnerskap av 15 kommuner som skaper bred mobilisering for næringsutvikling i regionen. Dette er spesielt viktig i en krevende tid for næringslivet. I 2016 har vi initiert arbeidet med å revidere regionens Strategiske Næringsplan. I dette arbeidet vil vi involvere og mobilisere til enda sterkere innsats for næringsutvikling og omstilling i 2017.

Takk for godt samarbeid i 2016 til alle partnerkommuner, næringsliv og akademier!

Kristin Reitan Husebø
Administrerende direktør

KOMPETANSE

Impact Week

Impact Week 2016 ble gjennomført 22. – 28. februar av Greater Stavanger i samarbeid med en rekke regionale aktører. Totalt ble det arrangert 23 arrangementer av regionale organisasjoner som tiltrakk seg over 1400 deltakere. I løpet av denne uken fikk innbyggerne og næringslivet i Stavanger-regionen mulighet til å delta på flere spennende foredrag, workshops og sosiale arrangementer. Greater Stavanger var selv involvert i flere arrangementer, hvor ett av dem var konferansen My Smart City. Arrangementet fikk god oppslutning, og skapte en lang rekke innlegg i media om Stavanger-regionens smartby-satsing og hva det egentlig er. My Smart City er mer detaljert beskrevet under Triangulum.

Nettsiden, Twitter-kontoen og Facebook-siden for Impact Week 2015 ble gjenbrukt og benyttet som spredningskanal for arrangementene.

Disse hadde arrangementer under Impact Week 2016:

Lyse, Nordic Edge Expo, Triangulum, EGGS Design, Halogen, Engage // Innovate, Social Cooking, Greater Stavanger, Hey-ho Let's Go, Validé, Ungt Entreprenørskap, Gastronomisk Institutt, Creator, Mathallen, Urban Sjøfront, Den spiselige bydel, Innovasjon Norge, Norwegian Smart Care Cluster, Delta IFO og Stavanger Global Service Jam.

Prosjektet hadde sterke samarbeidspartnere som Validé, Universitetet i Stavanger, Nordic Edge og Innovation Dock. Dette gjorde at man fikk et bredt nedslagsfelt og god mobilisering. Prosjektet ble finansiert av Greater Stavanger, Stavanger kommune og Validé.

Nordic Edge Expo 2016

Greater Stavanger var sammen med Lyse initiativtaker til Nordic Edge Expo i 2015.

Nordic Edge AS ble etablert 27.04.16 og Greater Stavanger er én av ti regionale eiere. Selskapets formål er å bidra til å gjøre Stavanger-regionen til Nordens fremste smartregion. Selskapet arrangerer Nordic Edge Expo, og kan initiere, utvikle og delta i andre arrangementer og aktiviteter som tjener formålet.

Selskapets største og viktigste aktivitet er konferansen og utstillingen Nordic Edge Expo som ble arrangert for andre gang 6. - 7. oktober 2016. Arrangementet ble en suksess med 2.100 deltakere, 100 utstillere og god internasjonal deltakelse.

Greater Stavanger har bidratt med egeninnsats tilsvarende ett årsverk i løpet av 2016, samt hatt viktige roller som leder av programgruppen, leder av Center Court, kommunikasjons-arbeid og sittet i styret. Greater Stavanger tok også initiativ til en egen kommunepaviljong på utstillingen for å styrke tilstedeværelsen til offentlig sektor. Greater Stavanger har bidratt til et økt fokus på bysamfunn og sørget for en balanse mellom kommersiell virksomhet og offentlige interesser.

Gjennom arbeidet med Nordic Edge AS har Greater Stavanger forsterket sin posisjon som mulighetsutvikler, samt benyttet og utvidet vårt internasjonale nettverk i byer i nært samarbeid med Stavanger-regionens Europakontor. Det er bygget opp et solid nettverk av samarbeidspartnere som har bidratt at konferansen har vokst og at den er på god vei til å befeste seg som Nordens mest relevante møteplass for smarte byer og samfunn.

Analyse og kunnskapsinnhenting

Greater bidrar til økt felles kunnskap og forståelse blant sentrale utviklingsaktører og beslutningstakere om den regionale utviklingen.

En viktig arena for kunnskapsinnhenting og kunnskapsdeling er Greater Stavanger sin årskonferanse. Kunnskapsdelingen skjer både gjennom dyktige foredragsholdere og spesialbestilte rapporter til konferansen. På årskonferansen i 2016 ble det blant annet lagt frem en rapport fra IRIS, utarbeidet på oppdrag av Greater Stavanger, som belyste hvorvidt det har vært sysselsettingsvekst i potensielle vekstområder i regionen.

Greater Stavanger oppdaterer også jevnlig sitt styre om utviklingen i arbeidsledighet, befolkning, boligbygging, flytting, osv. I tillegg er dette temaer som også diskuteres jevnlig på møtene for regionens næringsansvarlige. Greater Stavanger bistår også kommunene med analyser og faktagrunnlag.

Årskonferansen

Greater Stavanger sin Årskonferanse har i løpet av de ni siste årene etablert seg som en av de viktigste arenaene for debatt og kunnskapsdeling om nærings- og samfunnsutvikling i Stavanger-regionen. Konferansen er et viktig redskap for Greater Stavanger til å utøve funksjonen som regional tankesmie, hvor man setter viktige forhold for regionens utvikling på dagsordenen. Konferansen skal gi kunnskap og formidle scenarier som er nyttige i langtidsplanlegging for aktører i både privat- og offentlig sektor.

Målgruppen til konferansen er ledere og øvrige beslutningstakere i næringslivet, academia og offentlig sektor. De siste fem årene har konferansen samlet over 200 deltakere fra næringsliv, kunnskapssektoren og offentlig sektor. Analyser og rapporter blir alltid utarbeidet til konferansen. Disse skal også hjelpe partnerkommunene i deres arbeid med å analysere og forstå samfunnsutviklingen.

Årskonferansen 2016 ble avholdt på Clarion Hotel Air den 9. november, hvor hovedtema var regionens vekstnæringer og hvordan vi skaper nye arbeidsplasser. Over 300 deltakere møtte opp på konferansen – noe som er en klar deltakerrekord. Relevante foredragsholdere var hentet inn som både satte fokus på rammebetingelser for vekst, samt sentrale globale trender som vil påvirke regionen vår i årene som kommer. Det var også rettet et sterkt fokus på de regionale initiativene fra næringslivet som blomster, og hvordan vi som region sammen kan mobilisere for å støtte opp om disse initiativene. IRIS, i samarbeid med Greater Stavanger, presenterte sin statusrapport om regional omstilling og organisk vekst i mulige vekstnæringer.

Mulighetsterminalen

Mulighetsterminalen skal være et møtested for arbeidssøkere fra Stavanger-regionen. Arrangementenes innhold varierer, men har fokus på å formidle muligheter gjennom aktiviteter som jobbmesser, informasjon om ledige stillinger, konkrete stillingspresentasjoner fra bedrifter og rekrutteringsbedrifter. Mulighetsterminalen er et samarbeid mellom NAV Rogaland, Stavanger kommune og Greater Stavanger, hvor Greater Stavanger har prosjektledelsen.

I 2016 har arbeidssøkende blitt tilbydd kurs i utarbeidelse av CV, søknadsskriving og hvordan man kan markedsføre seg selv i sosiale medier. Det har også blitt avholdt foredrag rettet mot blant annet rekruttering og frivillighetsarbeid for arbeidssøkende. Som et sosialt tiltak er det etablert en turgruppe som har møttes ukentlig. Flere kommuner i regionen samarbeider også om aktiviteter på Mulighetsterminalen, som blant annet informasjonsmøter for de som ikke lengre har krav på dagpenger.

Det har også blitt etablert en møteplass som aktiviserer og følger opp ungdom som har blitt passive arbeidssøkere og trenger oppfølging for å komme seg videre. Tilbudet gjelder arbeidssøkende som er registrert

hos NAV eller som går på sosialhjelp. Møteplassen er blitt kalt "Mulighetsterminalen Ung".

Til sammen har det vært ca. 8.000 deltakere på de ulike arrangementene til Mulighetsterminalen i 2016. Av dette har jobbmessene samlet ca. 3.500.

Mulighetsterminalen vekker fortsatt stor interesse fra andre regioner i landet, og flere prøver å skape liknende tilbud. Lokalt har Mulighetsterminalen åpnet satellitter (møteplasser) i Randaberg og i Sandnes som er åpent for arbeidssøkende én gang i uken. Interessen for Mulighetsterminalen vises også gjennom besøk av bl.a. statsministeren, arbeids- og sosialministeren, arbeidsdirektøren og HKH Kronprins Håkon.

INFRASTRUKTUR

Næringstransport

Greater Stavanger har vært med i prosessen med å støtte at E134 blir én av hovedtraséene mellom Vestlandet og Østlandet. I 2016 ble E134 valgt som én av to traséer.

Videre har Greater Stavanger vært kontaktpunkt for et prosjekt for å etablere en turist- og godsroute mellom Sør-Vestlandet og Skottland. Prosessen har foreløpig stoppet opp på grunn av usikkerheten med hensyn til de langsiktige effektene av britenes uttreden av EU.

Greater Stavanger har også i 2016 vært med i arbeidsgruppen for å posisjonere Stavanger som ny snuhavn for Hurtigruten som har vært ledet av Region Stavanger.

Styrking av regionens flyrutetilbud

Regionens flyrutetilbud er en av faktorene som bedriftene legger størst vekt på ved vurdering av en regions attraktivitet. I tillegg spiller et godt flyrutetilbud en avgjørende rolle for viktige ledd i omstillingsarbeidet: satsingen på reiseliv, kongresser og arrangementer. Målet for Ruteutviklingsforum er derfor å bidra til at Rogaland har et flyrutenett som er tilpasset næringslivets behov og som støtter opp under regionens destinasjonssatsing.

Stavanger Lufthavn, Sola er hardt rammet når det gjelder nedgang i antall flypassasjerer som følge av redusert aktivitet i oljeindustrien. I 2016 hadde lufthavnen 4.193.665 passasjerer. Dette er en reduksjon på 6,8 % sammenlignet med 2015. Til sammenligning hadde Bergen en reduksjon på 1,2 %, mens Trondheim og Oslo hadde en økning på henholdsvis 1,5 % og 4,5 %. I Stavanger var det utenlandstrafikken som hadde størst reduksjon med 13,3 %, mens innenlandstrafikken gikk ned med 0,8 %.

I tillegg til redusert passasjervolum opplever flyselskapene også at næringslivet har et sterkt kostnadsfokus og i større grad enn tidligere etterspør billige billetter fremfor businessbilletter. For flyselskapene medfører dette samlet sett et sterkt press på lønnsomheten på enkelte ruter.

Med utgangspunkt i utfordringene som regionen står overfor når det gjelder behov for omstilling og nyskaping i næringslivet, er det helt avgjørende at regionen opprettholder attraktivitet og konkurransekraft. Ett av regionens viktigste konkurransefortrinn er i ferd med å forvitte ved at vi i løpet av kort tid mistet direkterutene til Frankfurt, Paris og Houston.

Ruteutviklingsforum satte høsten 2016 i gang et arbeid med å utarbeide en ny strategi for ruteutviklingsarbeidet, finansiert av Avinor, Stavanger kommune og Greater Stavanger. Ruteutviklingsforum anser det som viktig å ha en god dialog med flyselskapene og gi disse mest mulig oppdatert og relevant informasjon om

utviklingen i regionen. Derfor ble det i desember arrangert et møte mellom regionen og flyselskapene. Om lag 30 personer var tilstede på møtet. Blant disse var ni flyselskaper representert og fra regionen var blant annet fylkesordfører to ordførere og to varaordførere tilstede på møtet.

Ruteutviklingsforum består av Stavanger kommune, Sola kommune, Avinor, Statoil, Region Stavanger, Næringsforeningen i Stavanger-regionen og Greater Stavanger. Det er Greater Stavanger som har prosjektledelsen.

NYSKAPING

Smart region / digitalisering

Mange av Greater Stavanger sine partnerkommuner arbeider med *smart* i større eller mindre grad. Gjennom dialog med kommunene har det tydelig fremkommet at det er behov for samarbeid for både læring og felles prosjekter.

Greater Stavanger har derfor besluttet å styrke sitt arbeid innen dette området. I tillegg til den eksisterende porteføljen av smartprosjekter bestående av blant annet Triangulum, Nordic Edge og Norwegian Smart Care Cluster, hvor Greater Stavanger er prosjektdeltaker og bidragsyter, ønskes det nå en dedikert satsing på dette området.

Greater Stavanger ønsker å legge til rette for en arena hvor kommunene kan utveksle kompetanse og idéer relatert til *smart*. Dette har også en internasjonal dimensjon, f.eks. i form av muligheter for deltakelse i EU-prosjekter. Mot slutten av 2016 ble det derfor planlagt en møteserie på fire møter i løpet av 2017.

I tillegg ble det lagt en plan om at det skal gjennomføres to prosjekter i 2017 relatert til smart. Disse har fått arbeidsnavnene *Startups In Residence (STIR)* og *Smart infrastruktur*.

STIR er et prosjekt hvor innovasjonsbedrifter tas inn i forvaltningen i rammene av et program for å utvikle løsninger på konkrete problemstillinger. Når programperioden er over, har kommunen opsjon på å kjøpe løsningen. Prosjektet er en direkte avlegger av tilsvarende prosjekt i San Francisco og søster av tilsvarende prosjekt i Nederland.

Prosjektet Smart infrastruktur handler om felles åpne standarder for smartby-løsninger i Stavanger-regionen. Dette vil bidra til næringsutvikling å senke risiko for både offentlig sektor og næringsliv, og dessuten kunne virke positivt i arbeidet for å utvikle en eksportnæring relatert til smart. Det finnes internasjonale initiativ (initiert av EU) rundt dette, som vil kunne være modell og mønster for en slik infrastruktur.

Høsten 2016 ble brukt til planlegging av disse prosjektene som er planlagt igangsatt i løpet av første halvår 2017.

Arbeidet startet med en sonderingsrunde hos kommunene. Det var viktig å danne seg et bilde av den konkrete situasjonen i den enkelte kommune, men også skape forankring for egne planer. I løpet av høsten er det gjennomført møter med Gjesdal, Sandnes, Sola og Time kommune.

Triangulum

Triangulum-prosjektet er en del av EU's forsknings- og innovasjonsprogram Horisont 2020, og har som formål å vise, dele og gjenta smarte løsninger. Prosjektet tar for seg utfordringer knyttet til klima og miljø gjennom tiltak

som skaper integrerte løsninger for IKT, energi og mobilitet. Overordnet målsetting er EUs klima- og energimål, som inkluderer reduksjon av utslipp, økt energieffektivisering og økt bruk av fornybar energi. Stavanger kommune har prosjektlederansvaret, og hovedpartnerne består ellers av Lyse Energi, Rogaland fylkeskommune, Universitetet i Stavanger og Greater Stavanger.

Greater Stavangers rolle i Triangulum-prosjektet er å spre prosjektets opparbeidete kunnskap om integrerte løsninger, samt utveksling av beste praksis til regionens kommuner og aktører. Greater Stavanger deltar dessuten i det overordnede internasjonale kommunikasjonsarbeidet for prosjektet. Vi er representert i eiergruppen, styringsgruppen og regnskapsgruppen som er opprettet lokalt.

Ved å ha ansvar for kommunikasjonsarbeidet i Stavanger, betyr det at vi tilrettelegger for møteplasser, dialog, informasjonsspredning og lokale studieturer for å vise hva som skjer i prosjektet, samt deler informasjon med de internasjonale partnerne i prosjektet.

I 2016 har Greater Stavanger arrangert to egne seminarer, først for det lokale EU-nettverket til Stavanger-regionens Europakontor og deretter for det nasjonale nettverket for smarte samfunn og byer. I sistnevnte nettverk deltok bl.a. Bergen, Trondheim og Kristiansand. Hensikten har vært å dele erfaringer og informasjon om hvordan Stavanger-regionen har jobbet i sitt vellykkete søknadsarbeid for å få Horisont 2020-programmet til å bevilge tilskuddsmidler til smartbyprosjektet Triangulum.

Greater Stavanger har også levert en rekke artikler til Triangulum sin egen hjemmeside, nyhetsbrev og sosiale medier om fremdrift og resultater av aktivitetene i Stavanger-regionen. Det har også blitt utarbeidet en roll-up, flyers og visittkort. I forbindelse med Nordic Edge Expo ble det produsert egen stand for prosjektet. Her ble det også delt ut paraplyer med Triangulum-logoen på.

Kommunikasjonsstrategien lokalt er gjennom året blitt oppdatert med fokus på innbyggerinvolvering. Det er derfor blitt organisert arrangementer og lignende med fokus på dette. Et eksempel er designkonkurransen for de tre nye batteribussene til fylkeskommunen. Her ble elever fra tre videregående skoler i regionen engasjert i å utarbeide bussdesignet, og kåringen ble avholdt på Aftenbladet.no. I forbindelse med designkonkurransen, ble det arrangert et åpningsarrangement for elevene som ble filmet, teksten på engelsk og publisert i en rekke kanaler. Avstemningen på Aftenbladet målte 21.000 stemmer.

I første tertial var Greater Stavanger sammen med Nordic Edge Expo og Triangulum medarrangør av seminaret «My Smart City» som ble arrangert i februar under Impact Week 2016. Der var naturligvis Triangulum et av hovedtemaene. Arrangementet hadde over 150 deltakere, og fikk bred pressedekning over flere dager.

I oktober deltok Greater Stavanger på generalforsamlingen i Triangulum prosjektet som ble avholdt i følgebyen Sabadell i Spania. Totalt deltok 45 personer fra fyrtårnsbyene Stavanger, Manchester og Einhoven og følgebyene Sabadell, Leipzig og Praha. I tillegg til de formelle møtene med EU, ble det også arrangert workshops med fokus på replikering av prosjektløsningene fra fyrtårnsbyene til følgebyene.

Det er også blitt produsert korte filmer som viser hva Lyse og Universitetet i Stavanger skal levere i prosjektet.

Strategisk næringsplan

På vegne av sine partnerkommuner har Greater Stavanger i 2016 fått i oppdrag å revidere den strategiske næringsplanen for Stavanger-regionen. Nåværende plan ble utarbeidet i 2013 og rammebetingelsene for næringslivet har siden den gang endret seg drastisk. Situasjonen er i dag vesentlig annerledes og det forventes å vedvare over lengre tid. Det er derfor behov å revidere strategien. Arbeidet ble påbegynt i 2016 og vil bli ferdigstilt 2017.

Det er en målsetting at arbeidet med planen skal skape bred involvering og mobilisering av regionale aktører. Styret i Greater Stavanger er styringsgruppe, og møtene Greater Stavanger jevnlig arrangerer for næringsansvarlige fungerer som referansegruppe.

Det er opprettet 13 arbeidsgrupper som består av aktører fra både offentlig sektor, akademia og privat næringsliv. Næringsansvarlige i alle partnerkommuner er invitert til å delta i arbeidsgruppene. Responsen har vært meget god og vi har deltakelse fra kommuner i alle arbeidsgrupper. Greater Stavanger har også vært i dialogmøte med politisk og administrativ ledelse i partnerkommunene for å få innspill til planens innhold og innretning.

Revideringen av strategisk næringsplan tar utgangspunkt i strukturen fra nåværende næringsplan med vekt på drivere for verdiskaping og næringsklynger. I tillegg til driverne og næringene som allerede finnes i gjeldende plan, er det i arbeidet blitt lagt til to nye områder: *nye næringer* og *reiselivsnæringen*. Energiklyngen er blitt delt inn i *fornybar energi og olje og gass*. Matklyngen har også blitt delt inn i to: *blå- og grønn sektor*.

Visjonen i gjeldende plan er at *Stavanger-regionen skal fremstå som åpen, energisk og nyskapende*. Denne visjon legges også til grunn for den nye strategien.

Hovedmålet i nåværende plan; at *Stavanger-regionen skal være storbyregionen med størst konkurransekraft og verdiskapningsevne i landet*, ønskes også videreført. Utvikling av et bredere næringsgrunnlag anses å være av avgjørende betydning for å sikre fremtidig konkurransekraft og verdiskapningsevne.

For Greater Stavanger er den tilhørende hovedmålsetting å *bidra til arbeidsplasser og økt verdiskaping i regionen*.

Planarbeidet er planlagt å pågå frem til sommeren 2017, med påfølgende politisk behandling i løpet av tredje kvartal.

MIT REAP

MIT REAP er verdens fremste program for å utvikle og forbedre innovasjons- og entreprenørskapsstrategier på regionalt nivå. Hensikten med programmet er å stimulere og akselerere innovasjonsdrevet entreprenørskap. Prosjektet er basert på bred involvering av aktører innen offentlig sektor, akademia, entreprenører, store selskaper og kapitalmiljøene. Lokalt har SR-bank bidratt med midler slik at Stavanger-regionen kan delta i programmet sammen med flere av verdens ledende byregioner.

Greater Stavanger sin rolle i prosjektet er å være regional koordinator for Stavanger-regionen/Rogaland. Vår region har to deltakere i kjerneteamet som jobber på tvers av Sørvest-Norge: Kristin Reitan Husebø (Greater Stavanger) og Tore Medhus (SR-bank). I den rådgivende styringsgruppen, sammen med flere departementer og statlige institusjoner som Forskningsrådet og Innovasjon Norge, deltar Birger Haraldseid fra Greater Stavanger. MIT i Boston er faglig ansvarlig, og professor Torger Reve fra BI er leder av det norske teamet.

Samarbeidet, hvor regionale klyngemiljøer og aktører i Ålesund, Bergen, Stavanger-regionen og Kristiansand deltar, har nå kommet inn i en ny fase. Aktører fra alle de fire regionene var samlet i Stavanger i august for å definere strategi og hvilke prosjekter som skal stå i fokus for å kunne lykkes bedre med innovasjonsdrevet entreprenørskap i Sørvest-Norge. I overkant av 60 aktører deltok på en todagers arbeidsøkt lokalisert til Innovation Dock i Stavanger. Det var stort engasjement og innspill til strategiske tiltak ble tatt med til MIT REAP samling i Tokyo januar 2017, for videre konkretisering og utarbeidelse av plan for gjennomføring. Tiltaksområdene er:

Oppskalering av virksomheter

Dette er en "blindsone" i det norske virkemiddelapparatet som MIT REAP-teamet ønsker å fokusere på. Hensikten er bidra til at bedrifter i en vekstfase kan få hjelp på veien til å overvinne flere av de utfordringene vekst etter oppstart medfører, og på den måten bidra til å aksellerere vekst og verdiskaping. Intensjonen er å etablere et pilotprosjekt etter MIT –modell, med involvering av klyngemiljøene på sør-vestlandet og med deltakelse av potensielle vekstbedrifter fra hele landsdelen. Prosjektets fagprogram og innretning er under planlegging og vil sannsynligvis bli iverksatt i 2018.

Sommerskole for gründere

Dette er en vellykket arbeidsform som er brukt i andre land, men som ikke har en tradisjon i Norge. Ønsket er å samle gründere for en intens akselerator-øvelse etter MIT-modell over ca. én uke for å bedre grunnlaget for tidlig suksess i utvalgte prosjekter og virksomheter. Første samling planlegges gjennomført sommeren 2017.

Innovasjonslab-struktur

Etablere et nettverk av laboratorier i Sørvest-Norge, primært knyttet til universitetene, og tilgjengeliggjøre disse for utvalgte gründere. Hensikten er å stimulere teknologiutvikling i gründerbedrifter og styrke samhandlingen mellom næringsliv og universiteter, knyttet til eksisterende infrastruktur, forsknings- og fagmiljø. Prosjektet er inne i en fase for å identifisere samarbeidspartnere og arbeidsform i hver av regionene.

Regional Stakeholder modell

Greater Stavanger har spesielt fokus på å tilrettelegge for at den regionale "stakeholder-modellen" videreutvikles og opprettholdes. Det vil si: sikre samhandling mellom gründere, industri, akademia, offentlig sektor og kapitalmiljø, slik vi har gjort gjennom de tre første fasene av MIT REAP prosjektet.

Kritisk for gjennomføring av alle disse tiltakene er finansiering. MIT REAP teamet arbeider derfor parallelt med å sikre finansiering til hver av aktivitetene.

Norway Pumps & Pipes

Pumps & Pipes er et initiativ for kompetanse- og teknologioverføring mellom sektorer basert på en modell som Houston har utviklet og benyttet med suksess. Siden 2007 har Pumps & Pipes i Houston arbeidet for å legge til rette for teknologi- og kunnskapsoverføring innenfor energi, medisin og romfart.

Målsettingen er at Pumps & Pipes skal fungere som en plattform for å bringe sammen grupper av fagfolk som ellers ikke ville hatt mulighet til å samhandle. På denne måten er det et redskap og en møteplass for å kunne overføre kunnskap og dele utfordringer på tvers av sektorer for å fremme unike tverrindustrielle samarbeid som kan skape nye innovasjonsteknologier på tvers av sektorene.

Stavanger-regionen har verdensledende fagmiljø, kompetanse og teknologi innenfor oljeindustrien. I en situasjon med nedgang i oljesektoren og samtidig behov for omstilling innenfor helsesektoren bl.a. for hjemmebasert velferdsteknologi, ønsker Norway Pumps & Pipes å skape en arena for overføring av kunnskap og teknologi mellom sektorene. Visjonen er at Norway Pumps & pipes skal være ledende innenfor overføring av teknologi, metoder og kompetanse mellom medisin og olje & gass.

Ved å skape samhandlingsarenaer på tvers av sektorer der forskere får vise fram sine metoder for å løse utfordringer som har mange fellestrekk, uansett om det er i oljerør på havbunnen eller i blodårer i menneskekroppen, er visjonen at det kan skapes nye idéer om løsninger og ny bruk av kompetanse. Dette kan igjen skape nye produkter og arbeidsplasser i Stavanger-regionen.

Interessen for Norway Pumps & Pipes fra nasjonalt nivå har vært stor, og som et ledd i regjeringens tiltakspakke for økt sysselsetting fikk prosjektet et tilskudd på 5 millioner kroner i statsbudsjettet for 2016. Regjeringen framhevet at Norway Pumps & Pipes vil kunne bidra til å sikre nye innovative løsninger og støtte opp under

helse og omsorg som et næringspolitisk satsningsområde, i tråd med den statlige HelseOmsorg21-strategien. Prosjektet fikk også VRI-midler fra Rogaland fylkeskommune for å legge til rette for innovasjonsdialogen.

Norway Pumps & Pipes baserer seg på metoden fra Houston, men opplegget vil ikke bli kopiert. Vektleggingen vil være å finne en egen innfallsvinkel og samarbeidsmodeller basert på spisskompetanse og teknologi i Stavanger-regionen for å sikre kunnskaps- og teknologioverføring og bidra til framvekst av flere arbeidsplasser. Greater Stavanger har vært koordinator og pådriver for prosjektet helt fra starten.

I februar 2016 ansatte IRIS en prosjektleder i 50 % stilling for prosjektet, finansiert gjennom midlene fra Helse- og omsorgsdepartementet. Styringsgruppen består av representanter fra SUS, IRIS, UiS, Validé, Stavanger kommune og Greater Stavanger. Greater Stavanger er leder og sekretariat.

Videre er det opprettet en referansegruppe som ledes av prosjektleder for Norwegian Smart Care Cluster, med medlemmer fra Siemens Healthcare AS, MedViz, Lyse AS, Zaptec, Oslo Medtech, Viju Group, Doublethink, NITO/Aker Solutions, UiS, Polytec, GCE Subsea, Norsk olje og gass, SUS, Informasjonskontroll og IRIS.

En viktig milepæl i 2016 var utlysning av midler til tverrsektorielle prosjektideer, og hele 14 prosjekter søkte. Styringsgruppen tildelte i juni 2016 midler til fem av prosjektene:

1. **Ikke-invasiv vurdering** av stenoser i kransarteriene basert på datamodellering og bildediagnostikk.
Link petroleum/medisin: Numeriske modeller for ikke-newtonsk strømning – medisinsk bildediagnostikk basert på CT. Partnere: IRIS, SUS, UiS.
2. **Fysiske krefters rolle** i spredning av kreft.
Link petroleum/medisin: Tofase numerisk strømningsmodell – matematisk modellering av kreftsvulster.
Partnere: IRIS, UiS
3. **REBOA-SUS and Medical applications** of Micro-Sondes.
Teknikk for å stanse indre blødninger ved bruk av kateter og ballong. Måling av trykk med mere ved bruk av mikrosensorer primært utviklet for måling i oljebrønn. Partnere: SUS, IRIS, SINTEF IKT
4. **New methodology for interpretation** of dynamic contrast imaging data. Numerisk strømningsmodell – modellering av strømning (perfusjon) i levende vev. Partnere: IRIS, UiB, MedViz
5. **Tidewave** Rotasjonsmodul for å unngå liggesår. Automatisk trykkstyring for bevegelse av modul. Partnere: UiS, Tidewave og næringsliv

Høsten 2016 ble resultater fra fem av de åtte prosjektene presentert i egne tverrsektorielle lunsjseminarer som alle hadde bra oppmøte. Da helseministeren besøkte Stavanger 28. juni, ble det avholdt et eget møte for å presentere status i det pågående Norway Pumps & Pipes-arbeidet.

I desember 2016 ble ytterligere tre forprosjekt iverksatt;

6. **Unik medisinsk sugeenhet for rensing av luftveier**
Nytt produkt for å unngå at luftveier blokkeres som er basert på kunnskap fra reservoarteknologi, boring og brønn. Partnere: UiS, Excitus
7. **Bedre helse i en virtuell verden** Bruk av virtuell reality blant eldre personer med demens og kronisk sykdom. Partnere: SESAM (SUS), Doublethink
8. **Smart IKT i nytt sykehus** 3D-visualisering for planlegging, prosjektering og drift av nytt sykehus.
Partnere: SUS, Visco

I andre tertial ble det utarbeidet en langsiktig strategi for Norway Pumps & Pipes som grunnlagt for videre finansiering og drift. Greater Stavanger hadde ansvar for å legge til rette for arbeidet med visjonsarbeidet og leder også styringsgruppen.

Greater Stavanger deltar også i kommunikasjonsgruppen som består av kommunikasjonsansatte fra hver partner. Kommunikasjonsgruppen har bidratt til designet av strategidokumentet, publisering av nyhetssaker til nett og utarbeidelse av grafisk materiale.

Alloyance - Bedriftsnettverk for avansert mekanisk industri

Greater Stavanger har bistått 16 bedrifter i å etablere et bedriftsnettverk innen avansert mekanisk industri. Initiativet har vært et viktig grep for å formalisere et tettere samarbeid mellom bedriftene. Studier viser at bedrifter som lykkes med å formalisere bærekraftige samarbeid, øker sjansen for å oppnå høyere verdiskaping totalt sett. Bedriftene i nettverket skal samarbeide om felles markedsføring og felles arbeid mot nye internasjonale markeder. Bedriftsnettverket har etablert et eget selskap under navnet Alloyance.

Greater Stavanger har utarbeidet forretningsplan og søknad om støtte fra Innovasjon Norge. Midlene ble tildelt i februar 2016, og har gjort det mulig å ansette en leder av klyngen på fulltid. Greater Stavanger fortsetter å støtte opp om Alloyance, og har bistått nettverket med følgende prosesser i 2016:

- Søkt og fått innvilget hovedprosjekt midler på 1,5 millioner over tre år fra Innovasjon Norge.
- Ansettelse av prosjektleder for klyngen.
- Søkt og fått innvilget støtte fra Hordaland fylkeskommune på kr 560 000 kroner til markedsanalyse mot Tyskland.
- Bistått Alloyance med relevant nettverk i Tyskland.
- Standutvikling og annen markedsføring
- Prosessleder for søknad om Arena klyngestatus med søknadsfrist i april 2017. I andre tertial ble det gjennomført forankringsmøter opp mot UiS og SINTEF Raufoss Manufacturing
- Bistått Alloyance i Innovasjon Norge sitt FREM-program med satsing mot forsvarssegmentet.
- Bistått flere av bedriftene i søknad om omstillingsmidler fra Forskningsrådet sitt BIA-program.

Spaceport

Greater Stavanger ble invitert med for å legge til rette for en romfartskonferanse i Stavanger sommeren 2017 kalt *Spaceport*. Dette er en videreføring av tidligere initiativ som Space Energy står bak, og hvor det de siste årene har vært etablert kontakt med flere av NASAs forskingssentre. Romfartsindustrien er i sterk endring, og det viktigste elementet er at den nå går fra å være totalt myndighetsdrevet til å bli kommersiell med et nytt aktørbilde.

Spaceport Norway kan gi:

- Muligheter for norsk høykompetanse og leverandørindustri.
- Muligheter for kompetanseoverføring mellom en rekke næringer.
- Muligheter for produktutvikling med utgangspunkt i materialteknologi, drivstoff, kunstig intelligens, robotisering, miniatyrisering etc.

Mediaklyngen

I 2016 har det blitt avholdt innledende møter for å se på muligheten for å etablere en mediaklynge à la Media City Bergen. De ledende medieaktørene i regionen er innstilt på å i det minste etablere et nettverk for å styrke og videreutvikle næringen. En tenker i så måte bredt, og at næringen også inkluderer for eksempel VR-miljøet i regionen.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Innsatsen innenfor dette området er trappet ned i 2016, dels på grunn av mindre behov for å støtte aktivitetene ved SASIRO, samfunnssikkerhetssenteret i Rogaland, men også på grunn av behov for annen utnyttelse av personalressursene.

Greater Stavanger har støttet Stavanger kommune i deres EU-prosjekt *Community for risk management and assessment* (CRISMAS) med deltakelse i ekspertgruppen. Vårt bidrag har vært å inkludere de næringsmessige aspektene i oppdatering av den regionale ROS-analysen, Risiko og sårbarhetsanalyse.

INTERNASJONALISERING

Stavanger-regionens Europakontor

Stavangerregionens Europakontor (SrE) har vært drevet siden 1993 som et ledd i regionens tilstedeværelse i Europa. Dette sikrer nærhet til EUs beslutningsmekanismer og muligheter til å følge relevante politiske felt på nært hold. Kontoret i Brussel sikrer et bredt kontaktnett av både offentlige og private aktører på europeisk, nasjonalt og regionalt nivå.

Kommunene som står bak Greater Stavanger utgjør størstedelen av partnerskapet bak kontoret. De andre regionale partnerne er Haugaland Vekst med kommunene Bokn, Tysvær, Utsira og Haugesund, og videre Eigersund kommune, Rogaland fylkeskommune, Lyse Energi, Universitetet i Stavanger, Høgskolen Stord/Haugesund, IRIS og Stavanger-regionen Havn IKS.

Greater Stavanger fungerer som sekretariat for SrE og representerer således Europakontorets hjemlige kontaktpunkt. I tillegg er administrerende direktør i Greater Stavanger også daglig leder i SrE. Utover ansvar for økonomi og administrasjon, bistår Greater Stavanger spesielt med regional kompetanse, lokal nettverksbygging samt prosjektutvikling og oppfølging.

I 2016 ble det gjennomført seks møter i arbeidsgruppen til Europakontoret, to styremøter, ordinær generalforsamling og én ekstraordinær generalforsamling hvor det ble foretatt valg av nytt styret som følger avtaleperioden.

Fra 2009 har SrE blitt drevet med et styrt underskudd. Situasjonen med en drift i økonomisk ubalanse ble i 2016 snudd. Dette skyldes i hovedsak disse forholdene:

- Kommunenes bidrag er økt fra 5 til 6 kroner per innbygger med virkning fra sist årsskifte.
- De øvrige partnerne har økt sine bidrag med beløp varierende fra 25.000 kroner til 180.000 kroner per organisasjon.
- Helse Stavanger HF har tilkommet som nytt medlem fra 01.07.16.

Partnerinntektene er dermed økt med 808.000 kroner (helårseffekt), eller 28 % fra 2015. Samtidig har også kostnadsnivået økt.

I 2016 har Stavangerregionens Europakontor hatt oppmerksomheten rettet mot samtlige av EUs finansieringsprogrammer. Forsknings- og innovasjonsprogrammet Horisont 2020 er særlig prioritert, grunnet relevansen programmet har for alle partnerne bak kontoret og programmets fokus på samfunnsutfordringer.

Stavangerregionens Europakontor (SrE) har hatt sterkt fokus på å mobilisere regional samhandling innen aktiv og sunn aldring og helseøkosystemet. Dette resulterte blant annet i CORAL-medlemskap (Community of Regions of Assistant Living) og én stjerne i EU's innovasjonspartnerskap EIP AHA (European Innovation Partnership Active Healthy Ageing).

OTC Houston

Målsettingen med delegasjonsreisen til OTC Houston, er å hjelpe små og mellomstore bedrifter i og rundt olje- og gassklyngen ut i verden. Vi skal bidra til å gi bedriftene nye impulser og å tilby de arenaer hvor de kan utvikle sine nettverk og gjøre business. I tillegg blir det lagt opp til tilleggsprogram for Greater Stavanger-partnerne, politikere og administrasjon.

Nytt av året var konseptet Norway2OTC som er et nasjonalt samarbeid rundt OTC hvor Stavanger-regionen, som landets oljehovedstad, har påtatt seg rollen som prosjektleder og fyrstårn. Nyheten fikk god pressedekning hjemme i Norge.

Delegasjonen besto av 186 delegater som riktignok er en nedgang fra i fjor, men forholdene i industrien tatt i betraktning, er oppslutningen rundt reisen fortsatt stor. 75 % av delegatene var menn, mens 25 % var kvinner. Det betyr at kvinneandelen holder seg nokså stabil. En grov fordeling av delegatene viser at 63 % av delegatene var fra næringslivet, 8 % var fra FoU og 29 % fra offentlig sektor. Nedgangen i andelen fra næringslivet er som forventet, men de er fortsatt den dominerende andelen av delegasjonen. Når det gjelder deltakelsen fra offentlig sektor, så er fordelingen (i andel av totalen) slik: 9 % politikere, 8 % offentlig administrasjon og 5 % fra offentlig eide selskaper.

Det faglige programmet besto av et frokostseminar og et antall mindre fagseminarer. På frokostseminaret ble det globale markedsbildet generelt og det amerikanske spesielt, drøftet. I tillegg ble det for første gang, i samarbeid NCE Subsea og NCE NODE, arrangert en seminarserie bestående av et åpningsforedrag og ulike fagseminarer. Det ble også arrangert et seminar om næringsutvikling, spesielt rett mot deltakerne fra offentlig sektor, hvor vi så på byene Austin og Houston sitt arbeid med diversifisering og vekst.

Det ble arrangert to bedriftsbesøk: ett til Exxon Mobile og ett til Baker Hughes.

Deltakerundersøkelse:

- Hele 73,4 % av delegatene oppgir å ha oppnådd sin målsetting på en god eller svært god måte. Dette er nesten identisk med i fjor.
- 55,8 % oppgir at reisen ledet til konkrete kontrakter eller avtaler. Dette er en økning fra i fjor.
- Delegatene fikk i gjennomsnitt 8,66 nye nasjonale og 5,14 nye internasjonale kontakter. Det er en økning fra i fjor, så til tross for at delegasjonen har minket i størrelse, så får de som reiser i gjennomsnitt mer ut av den.
- Det ble arrangert målrettede omvisninger på messen med besøk på stand til selskaper som var spesielt relevante.

Samarbeid med Houston og Austin

Et viktig verktøy i internasjonaliseringsarbeidet er delegasjonsreiser, og Greater Stavanger har gjennom en årrekke lagt til rette for en regional delegasjonstur til Houston. Formålet er både å gi regionalt næringsliv, forsknings- og utdanningsinstitusjoner samt offentlige institusjoner muligheten til å knytte kontakt med relevante internasjonale miljø og å vedlikeholde bilaterale samarbeidsavtaler som er viktige for Stavanger-regionen.

I 2016 ble det i mars lagt til rette for et besøk til Austin, kombinert med besøket til Houston. Austin har opplevd en situasjon med store tap av arbeidsplasser, der de tok regionale grep for å bedre situasjon ved å utvikle en strategi for diversifisering av næringslivet og aktiv bedriftsrekruttering.

Med på delegasjonsreisen til Houston og Austin var representanter fra partnerskapet «Stavanger-regionens Houston kontor»; UiS, IRIS, Greater Stavanger og IRIS, samt LYSE og Norwegian Smart Care Cluster.

Under oppholdet i Austin ble det gjennomført møter med Austin by og Austin Chamber of Commerce. De strategiske og målrettede tiltakene som gjennomføres i Austin er viktig læring og inspirasjon i forhold til tiltak som planlegges i Stavanger-regionen.

Tidspunktet for besøket til Austin ble lagt til den årlige festivalen South By South West (SXSW) som finner sted hvert år i mars. I Austin har musikk lenge vært en viktig del av byens identitet og kultur og helt sentral for byens økonomiske utvikling.

SXSW har i en årrekke lansert de siste løsninger og idéer innen musikk, film, medier og fremvoksende teknologier. For å bidra til at lokale startups fra Stavanger-regionen skulle få mulighet til å delta på dette viktige møtestedet, arrangerte Greater Stavanger i samarbeid med DNB en lokal pitchkonkurranse der premien var deltakerbillett til SXSW, dekket hotell i Austin og mulighet for å delta i en internasjonal pitchkonkurranse.

Hovedprogrammet for delegasjonsbesøket i Austin hadde to hovedfokus: møter med politisk og administrativ ledelse i Austin for å høre om deres strategier for vekst som «interaktiv hovedstad» og tiltak i forhold til byens inkubator- og akselerator virksomhet, samt deltakelse på SXSW.

De to firmaene Future Home og Astralution vant den lokale konkurransen og deltok i en Nordisk pitchkonkurranse i Austin. De nådde ikke helt opp, men fikk på en utmerket måte eksponert seg for et internasjonalt publikum. Arrangementet var et samarbeid med Oslo Business Region.

I tillegg til pitchkonkurransen ble det også arrangert en smartby-kveld på «Oslo Lounge», der næringssjefen i Stavanger orienterte om smart-by tiltakene i vår region for et bredt publikum.

For å videreutvikle kontaktene mellom Stavanger-regionen og sentrale aktører i Houston/USA, er det i tillegg til det institusjonelle samarbeidet og de årlige delegasjonsturene inngått en avtale om en egen kontaktperson/representant i Houston. Ordningen skal bidra til å bringe informasjon om viktige utviklingstrekk i Houston til vår region på en systematisk måte, samtidig som det skal fungere som en døråpner for partnerne og aktører i regionen som søker muligheter og kunnskap i Houston-området. Ordningen er muliggjort gjennom et samarbeid og en partnerskapsavtale som er inngått mellom UiS/IRIS, SUS, ONS og Greater Stavanger. Alle disse aktørene har viktige samarbeidspartnere i Houston.

Partnerskapet har vanligvis to møter i året for å drøfte resultat og vurdere videre strategi og aktiviteter.

Partnerskapet har avholdt to møter i løpet av året. Fokus har vært drøfting av strategi og aktiviteter for kontakt med aktører i Houston i siste halvår 2016 og første halvår 2017.

Kontakten med Austin er blitt vedlikeholdt gjennom året, og Austin var en av byene som var invitert til å delta under Nordic Edge Expo. Som følge av sykdom måtte besøket fra Austin avlyses, men målsetting er å bygge en langsiktig allianse mellom Stavanger-regionen og Austin.

Greater Stavanger er i løpende dialog med det norske generalkonsulatet i Houston og Utenriksdepartementet i Oslo som del av initiativet for å få til en felles norsk tilstedeværelse under SXSW i Austin i mars 2017.

Aberdeen

Samarbeidet i Nordsjøområdet har vært viktig lenge, særlig innenfor energiområdet. En rekke bedrifter har aktiviteter både i Stavanger-regionen og i Aberdeen. Som vertskapsregioner for energinæringene, har Aberdeen

og Stavanger mange felles utfordringer og likheter. Det er derfor en tett dialog og samhandling mellom regionale aktører både innenfor næringsutvikling, akademia og offentlig virksomhet for erfaringsutveksling og kunnskapsoverføring. Kontakt og samarbeid med Aberdeen er derfor et kontinuerlig arbeid. Begge byene er medlemmer av WECP, og i andre tertial 2016 ble det gjennomført møter i forbindelse med at ordfører og administrasjon fra Aberdeen besøkte Stavanger under ONS, og at representanter fra Stavanger-regionen besøkte Aberdeen i november.

Greater Stavanger arrangerte i november det årlige seminaret som ser på samhandling på tvers av Nordsjøen mellom Aberdeen i Stavanger. Denne gang var søkelyset satt på hvordan de to byene opplever og takler nedgangen i olje- og gassektoren. Opplevelsen av at begge byene sto overfor tilsvarende utfordringer ble forsterket, men det ble også tydeligere at Stavanger og Norge har en lenger tidshorison foran seg innen sektoren. Begge regionene har jevnlig konjunkturundersøkelser og prognoser. SR-Bank med sjefsøkonom Kyrre Knudsen deltok fra Norge for å presentere hvordan situasjonen er i vår region, mens Christian Rangen fra X2 Innovation Center fortalte hvordan vi jobber med entreprenørskap og for et større mangfold i næringslivet. Det ble også holdt et energiseminar hvor Statoil var vertskap i sitt nye Statoil House i Aberdeen. I tillegg til å arrangere fagseminarer, hadde Greater Stavanger møter med City of Aberdeen. I forbindelse med tenningen av den norske julegranen Aberdeen får tilsendt fra Stavanger, arrangerte Lord Provost of Aberdeen en mottakelse for nordmenn bosatt i Aberdeen og andre representanter fra byen.

Disse arrangementene gjennomføres i tett samarbeid med Norsk Britisk Handelskammer, Scottish Enterprise og City of Aberdeen, med støtte fra det Norske Utenriksdepartementet.

Delegasjonsreise til Northside

Som ledd i arbeidet med internasjonalisering og nye næringer, ble det arrangert en delegasjonsreise til Northsidefestivalen i Brooklyn, New York. Reisen hadde tre mål: den skulle bidra til å bringe regionale teknologibedrifter ut i verden, den skulle gjennom et eget Smart City-program gi lærdom og inspirasjon til regionale representanter og den skulle være første delegasjonsreise i regi av KS Storbynettverk.

Delegasjonen besto av 41 delegater fra Trondheim, Kristiansand, Oslo og Stavanger-regionen. Fra vår region deltok åtte delegater.

Internt i delegasjonen ble det knyttet god kontakt på tvers av regionene. Det ble arrangert sammenkomster som skulle styrke denne effekten. Til alle sammenkomster ble det invitert gjester fra NY. Vi var også invitert til en mottakelse hos konsulen hvor vi fikk møte det norske apparatet.

Det ble arrangert en Smart City-safari som rettet seg både mot deltakerne fra offentlig sektor og mot bedriftene. Vi hadde også et møte med NYC Mayor's Office for International Affairs. Der kunne vi blant annet lære om hvordan byen aktivt bruker inkubatorer og akseleratorer i sitt innovasjonsarbeid.

Northside-konferansen er en spennende arena bygget opp etter noenlunde samme konsept som SXSW i Austin, men er nyere og av vesentlig mindre skala. De mindre dimensjonene gjør den til en mer tilgjengelig arena for små aktører.

Sammen med generalkonsulatet ble det gjennomført et arrangement hvor oppstartsselskapene fikk vise seg frem. Til stede var representanter for oppstarts- og finansmiljøene i NY.

Nettverking, kunnskap og inspirasjon ble oppgitt av delegatene som de viktigste målsettingene med deltakelsen. Disse ble i stor grad oppnådd.

OFFENTLIG SEKTOR

Arealguiden

Målsettingen med www.arealguiden.no er å gi bedrifter som er på flyttefot oversikt over regionens tilbud av tomter og lokaler på en enkel måte. På www.arealguiden.no er det lett å finne tomter og lokaler som tilfredsstillende aktuelle behov og ønsker som bedriften kan ha både med hensyn til type areal og med hensyn til avstand fra flyplass, tilgang til kai og lignende. Antall unike besøk på nettsiden per måned har økt fra om lag 1.000 ved årets begynnelse til om lag 1.500 per måned utover høsten 2016.

Arealguiden for næringsarealer ble lansert i april 2011, og er nå innarbeidet som et verktøy for tilbydere og etterspørere av næringsarealer i regionen. Nettsiden er oversatt til engelsk slik at den vil nå ut til enda flere.

Business Region Bergen, Haugaland Vekst og Lister Nyskaping har kjøpt bruksrettigheter til verktøyet i sine respektive regioner. Fra 2016 er også Hardangerrådet IKS, Grenland Vekst og Arendalsregionen med i arealguiden.no. I tillegg ønsker Elverumregionens Næringsutvikling å inngå avtale fra 2017.

Smartkommune

Gjennom Smartkommuneprosjektet har kommunene i Stavanger-regionen kommet et langt skritt nærmere den regionale næringsplanens målsetting om å utvikle en samordnet og effektiv offentlig sektor innenfor plansak-, byggesak- og geodatafeltet. Greater Stavanger er prosjektansvarlig, og Asplan er engasjert som prosjektsekretariat. I prosjektperioden er det satt i verk en rekke prosesser og tiltak for å samordne, effektivisere og digitalisere kommunenes rutiner og arbeidsprosesser. Det er også etablert en felles digital kartportal for kommunene. Driften er delvis finansiert av Greater Stavanger, og delvis av egenbetaling fra kommunene.

I lengre tid har den store oppgaven i denne prosjektfasen har vært etablering av portal for plan- og byggesakdialog («eByggWeb») i alle kommunene. Anskaffelsen ble for en stor del dekket av statlige tilskuddsmidler, da DIFI anså at portalen representerer et pionerprosjekt. Gjennom denne nettbaserte tjenesten oppnås en vesentlig bedre dialog mellom søker (innbygger eller bedrift) og kommunen. De elektroniske selvbetjeningsløsningene bidrar også til effektivisering av interne prosesser og rutiner. De kommunene som har fullt operative systemer, uttrykker stor tilfredshet med løsningene. Noen kommuner har ikke prioritert å få byggesaksløsningen på plass.

Det er bare én kommune som ikke har innført de omforente og vedtatte malene for reguleringsplaner (sjekklister for planbeskrivelse, mal for reguleringsbestemmelser, startpakke og ROS-analyse). Harmonisering av kommunenes opptreden overfor og krav til utbyggerne har derfor kommet svært langt på dette området.

Det foreløpig siste initiativet har bestått i å iverksette system for automatisk generering av situasjonskart. Der dette har fungert har det vært svært vellykket, og det er produsert et svært høyt antall kart, de aller fleste av brukerne selv. Systemet gir også vesentlig bedre kvalitet på kartgrunnlaget som følger søknader, da en unngår at søkerne improviserer egne løsninger. Løsningen har full funksjonalitet i Kvitsøy, Stavanger, Sandnes, Gjesdal, Sola, Randaberg, Time og Klepp. Flere andre kommuner er snart operative. Enkelte kommuner har oppstartsproblemer som det arbeides med å rette. Noen kommuner har foreløpig ikke hatt kapasitet til å ta løsningen i bruk.

I andre tertial ble den årlige heldagssamlingen for kommunenes plan- og byggesaksmedarbeiderne arrangert, med 150 deltakere. I plenum ble det bl.a. gitt orienteringer fra IKT Norge og vist eksempler fra Oslo kommunes plan- og byggesaksbehandling. I parallellsesjonene var temaene bedre innbyggerkontakt, digitalisering av byggesaksarkiv, medvirkningsprosesser mv.

I 2016 har Hå kommune inngått partnerskap med Greater Stavanger, og det arbeides med å få systemene operative.

Storbysamarbeid

Stavanger inngår i KS sitt næringsnettverk for storbyene, der landets seks største byer, i tillegg til Bærum, samarbeider om felles næringsstrategiske utfordringer. I samsvar med Stavangers regionale fokus på næringsarbeid, involverer Stavanger kommune Greater Stavanger i dette nettverket.

Nettverket følger nøye med på kommunaldepartementets arbeid med ny stortingsmelding om «*bærekraftige byer og sterke distrikter*», og har i denne forbindelsen fått orientering fra representant for departementet. Nettverket ønsker særlig å sikre at storbyregionenes motorrolle i næringsutviklingen ivaretas i meldingen, og vil sannsynligvis utarbeide høringsuttalelse, eventuelt som en fellesuttalelse fra storbyene dersom byene vurderer dette som hensiktsmessig. Nettverket vil i samme forbindelse følge opp regjeringens arbeid med nye folkevalgte regioner. Begge deler var tema for samlingen i andre tertial.

En viktig sideeffekt av nettverket er at det nå også omfatter samarbeid om delegasjonsreiser til utlandet (eks. OTC Houston, SXSW Austin), som er et fellesanliggende for storbyene.

Møter for næringsansvarlige

Målsettingen med møtene for næringsansvarlige er å skape en arena for informasjonsutveksling og kontakt mellom kommunenes næringsansvarlige, og mellom kommunenes næringsansvarlige og Greater Stavanger. Det ble gjennomført fire møter for næringsansvarlige i løpet av 2016.

Kartlegging av muligheter for vekst- og teknologisenter på Hanabryggene

Greater Stavanger samarbeider med Sandnes kommune om å støtte et forprosjekt som kartlegger mulighetene for å etablere et nettverksprosjekt med fokus på å støtte bedrifter i vekstfasen. Grunnlaget er dels basert på innspill fra aktører i og rundt miljøet på Hanabryggene, samt resultatene fra Greater Stavanger sin MIT REAP-samling. MIT REAP-samlingene har vist at verken det nasjonale virkemiddelapparatet eller lokale initiativ klarer å gi samme grad av støtte til vekstbedrifter som til oppstartsbedrifter.

Forprosjektrapporten er levert og er nå under vurdering i Sandnes kommune.

Hovedfunnene er at Sandnes vil være tjent med å gjøre følgende

- Det foreslås at Sandnes skal ha et langsiktig mål om å ta en rolle i det å bygge opp og profilere en blå-grønn næringsklynge (mat, fôr og nutraceuticals).
- Det bør etableres et prosjekt som administrativt legges under Sandnes kommune. En prosjektleder i hel stilling kan plasseres i Hanabryggene, og aktiviteten finansieres av et spleiselag der både Sandnes kommune og Hanabryggene (Sjur Svaboe) bør være med. Andre aktuelle bidragsytere kan være Rogaland fylkeskommune og Innovasjon Norge.
- For å realisere dette, må de etablerte gründermiljøene (Validé, Jæren PU osv.) aktivt bidra til at nyetablerte bedrifter innen dette feltet samlokaliseres i Hanabryggene.

Gjenkjøpsmuligheter og leveranser til forsvarsindustrien

Denne satsingen er et biprodukt av bedriftsnettverket Alloyance, hvor to av bedriftene nå er kommet med i Innovasjon Norge sitt FRAM-program. FRAM er et 15 måneders program som har til hensikt å bidra til at deltakerne får en vellykket introduksjon til et nytt marked. Markedet som dette programmet har fokus på, er

hvordan norske små og mellomstore industribedrifter kan få innpass når det gjelder forsvarsleveranser. Alloyance/Greater Stavanger har fått observatørstatus i prosjektet og skal følge disse bedriftene. Greater Stavanger tilrettelegger nå for at det skapes en møteplass for de om lag ti bedriftene i fylket som jobber mot forsvarsindustrien.

Det er også blitt arrangert et leverandørseminar for å orientere om leveransemuligheter i regionen av tyske Thyssen Krupp som skal være en av to tilbydere til Forsvaret sine nye ubåtprosjekt. Seminaret ble godt besøkt, og vi ser at dette kan gi flere muligheter for bedrifter i regionen vår.

MATKLYNGEN

Storby Marin

Storby Marin er en nasjonal forening med medlemmer fra storbyene Stavanger, Bergen, Trondheim, Bodø og Tromsø. Storby Marin sin oppgave er å arbeide for bedring av rammebetingelsene og for vekst i den marine næringen. For å styrke marin verdiskaping skal foreningen særlig bidra til økt samhandling mellom offentlig sektor, privat sektor og FoU-institusjoner, samt gjennom nasjonal konsolidering av disse.

Greater Stavanger har i samarbeid med Blue Planet hatt lederskapet på vegne av Stavanger-regionen i dette nettverket for perioden 2014-2016. Samarbeidet mellom byene i nettverket er viktig for å støtte opp om utviklingen av den marine næringen. Greater Stavanger har på vegne av nettverket arbeidet hovedsakelig med et større prosjekt i 2016;

Nasjonal konferanse

Den 11. april 2016 gikk Storby Marin sin nasjonale konferanse av stabelen i Oslo. Tema for konferansen var «*Hvordan øke verdiskapingen og veksten i den marine sektor?*». Regjeringen og næringen ønsker vekst og utvikling, og på konferansen ble det satt fokus på hvordan målsetningen skal oppnås. Til stede på konferanse var det omlag 75 deltakere som representerte akademia, forvaltningen og næringen innen den marine sektoren.

Konferansen ble et unikt treffpunkt og en arena for meningsutveksling om utviklingen i næringen. I løpet av konferansen ble det presenter ny innsikt, og lagt opp til gode diskusjoner, om hvordan vi kan skape vekst i den marine sektor. Konferansen var den andre i rekken av arrangementer foreningen legger til rette for i hovedstaden. Den første konferansen ble arrangert tilbake i 2014, og målsettingen til nettverket er å arrangere en ny konferanse igjen i 2018.

Nytt lederskap i foreningen

Foreningens generalforsamling ble gjennomført i Stavanger 2. mai, hvor Ålesund ble invitert inn som det sjettede medlemmet i foreningen. På generalforsamlingen ble også det formelle ansvaret for lederskapet i foreningen overlatt til Trondheim. Blue Planet og Greater Stavanger vil fortsatt følge foreningens arbeid som henholdsvis styremedlem og varamedlem.

Délice-nettverket

Stavanger-regionen har målsetting om at matnæringen vår skal ha en tydelig posisjon i norske og europeiske matmarkeder for kvalitetsmat og differensierte produkter. Næringen står sterkt og er også av stor nasjonal betydning. Del av den næringspolitisk prioritert i regionen gjennom mange år har vært blant annet etableringen av Måltidets Hus og NCE Culinology, som har gitt regionen mulighet til å styrke sin nasjonale rolle som kompetansemiljø. I tillegg har matfestivaler, kokker i verdensklasse og en livskraftig måltidsnæring bidratt til å

styrke Rogalands omdømme som matfylke. For å bidra til å bygge strategiske allianser har regionen gjennom flere år vært en aktiv deltaker i det internasjonale matnettverket Délicé.

Délicé er et globalt matby-nettverk bestående av byer som bruker mat som strategisk virkemiddel i identitetsbygging, utvikling og profilering. I 2016 har Délicé følgende medlemsbyer: Barcelona, Birmingham, Bordeaux, Brussel, Cape Winelands (Sør-Afrika), Chicago, Guangzhou (Kina), Göteborg, Helsinki, Hong Kong, Izmir (Tyrkia), Lausanne, Leipzig, Lisboa, Lyon, Madrid, Montreal, Puebla (Mexico), Riga, Stavanger, Torino, Turin (Italia), Århus. Lyon har både sekretariatsfunksjonen og presidentskapet i Délicé-nettverket.

Délicé-nettverket har fem strategiske satsingsområder som danner grunnlag for det faglige innholdet i nettverksmøtene: City marketing, Education and transmission, Local products, Health and nutrition, Excellence of chefs.

Formelt er det Stavanger kommune som er medlem i matbynettverket. Lokalt har Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune og Greater Stavanger inngått en samarbeidsavtale om deltakelsen. Greater Stavanger fungerer som sekretariat og leder den regionale styringsgruppen som består av Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune, Greater Stavanger, UiS, Gladmat, Måltidets Hus, Gastronomisk Institutt og Region Stavanger. I april 2016 deltok Greater Stavanger sammen med Region Stavanger og Stavanger kommune på nettverksmøte i Cape Winelands, der tema var regionalt samarbeid for markedsføring og opplevelsesturisme for å bidra til økt besøk og økonomisk utvikling i et område.

I andre tertial var det planlagt nettverksmøte i Izmir (Tyrkia) i juni, der tema var bruk av big-data for å kunne måle betydningen av gastronomi i den økonomisk utvikling i byene. Dette møte ble av ulike grunner avlyst. Årsmøte for 2017 var lagt til Bordeaux fra 17. - 19. november. Bordeaux er en verdenskjent vinby, men har i de siste årene også jobbet for å bygge opp sitt rykte som en gourmethovedstad. Årsmøte foregikk samtidig med matfestivalen «SO Good Bordeaux» og tema for årsmøte var «The Impact of food and beverage venues on city marketing and economic or touristic growth».

En rekke eksempler på utvikling av matfestivaler ble presentert til nytte og inspirasjon i forhold til å bruke mat aktivt i markedsføringen av Stavanger-regionen.

På årsmøte ble det også valgt nytt styre i nettverket. Det nye styret består av; Barcelona, Brussels, Göteborg, Helsinki, Lyon og Puebla. Styret velger sin president som kommer fra Brussels. Det permanente sekretariatet til Délicé er lokalisert til Lyon.

ENERGIKLYNGEN

Oppfølging av olje- og gassklyngen

Lavere oljepris og investeringsnivå er fortsatt svært krevende for regionen. Samtidig er det nå indikasjoner på at bunnen er nådd for store deler av næringen. Enkelte segment ser nå lysere på situasjonen. Oljeselskapene har i 2016 levert fem søknader med Plan for Utbygging og Drift (PUD), Nordsjøen og Norskehavet. Alle gjelder havbunnsutbygginger med tilknytning til eksisterende plattformer, noe som gir jobb til både SubSea-segmentet, ingeniørene og verftene.

2016 har i stor grad vært preget av utfordringene som olje- og gassnæringen nå står overfor. Med en oljepris i skrivende stund på rundt \$55 per fat ligger prisen fortsatt langt under toppnivået i 2014, selv om den har snudd fra bunnnoteringen på \$27. De siste investeringsprognosene er nå på nivå med 2011 og at det er en tydelig oppgang fra 2019 (Kilde: OD). I følge OD sin oppsummering av 2016 tappes norsk sokkel for ressurser, selv om produksjonen kommer til å være stabil i flere år fremover. Det letes og finnes for lite. Siden 1990 er det kun fem år hvor det er funnet mer ressurser enn det som er tatt ut. I 2016 ble det funnet et volum som var < 30% av produsert volum dette året.

Reduksjonene finner sted i hele verdikjeden:

Oljeselskapene har redusert sine investeringsplaner på grunnlag av inntektsreduksjonene. De har alle iverksatt spareprogrammer som har en effekt på investeringer, drift og personell. Resultatet er blant annet at prisen på å bygge ut et felt på norsk sokkel i gjennomsnitt har falt med ca. 40 % siden høsten 2014. Det viser OD sin analyse av syv planlagte utbygginger som nærmer seg oppstart.

Investeringsestimaterne for prosjektene Utgard, Oda, Zidane, Trestakk, Snilehorn, Johan Castberg, Snorre Expansion Project og Johan Sverdrup fase to er redusert fra om lag 270 til 150 milliarder, ifølge operatørens egne beregninger. Nedjusteringene er gjort i forbindelse med ulike beslutningsfaser i prosjektgjennomføringen.

Tross den positive utviklingen i kostnadsbildet, ser vi at kortsiktige innsparingstiltak blir gjennomført på bekostning av den langsiktige verdiskapingen på sokkelen. Kuttene i bemanningen kan medføre at innovasjonskapasiteten og evnen til å finne smarte løsninger blir svekket.

Leverandørindustrien merker i alle ledd en nedgang i antall tilgjengelige oppdrag. For enkelte har bildet begynt å bedre seg noe, grunnet økt aktivitet rundt de nye utbyggingene på Utsirahøyden. Trenden viser en hardere kamp om alle oppdrag. Etter mer enn to år med kostnadskutt, nedgang i antall ordre og skarpere konkurranse begynner det nå å tære på robustheten i en rekke mindre selskap. Dette kan medføre avskalling blant de som har dårligst kapitalbase. Flere bedrifter melder om bedret ordretilgang, men at fortjenesten per ordre i beste fall er marginal.

Brønnservice-segmentet ser en nedgang i form av et redusert antall rigger i operasjon på norsk sokkel, og dermed også en nedgang i antall lete- og produksjonsbrønner. Dette har også effekt for riggeierne og rederiene med spesialfartøyer for offshorenæringen. Minst 21 rigger er nå ute av markedet (suspenderte kontrakter, avsluttete kontrakter eller på vei til opphugging) og det er ventet at ytterligere kontrakter vil gå ut eller bli terminert de neste månedene. I følge Maritimt Forum kan det føre til at ytterligere stillinger forsvinner i rigg- eller serviceselskap.

Vedlikeholds- og ingeniørtjenesteselskapene merker at det er færre oppdrag å by på. Markedet for ombygging/modifikasjon, som var nært knyttet til lønnsomhet i form av høyere oljepris, er fortsatt preget av liten aktivitet, men er svakt økende på tampen av 2016. Ved årsskiftet er det tildelt flere oppdrag og vi ser også at denne trenden fortsetter inn i 2017. Det er flere tilgjengelige oppdrag, men fortsatt overkapasitet i flere

segment.

Verftsindustrien, både offshorebyggeverftene og skipsverftene, står foran krevende utfordringer hvor de må se utover olje- og gass-segmentet dersom de skal kunne overleve. De har likevel vært dyktige og fått en relativt stor andel av Johan Sverdrup-byggeoppdragene. Både Kværner på Stord, Aibel i Haugesund, Worley Parsons Rosenberg i Stavanger og Aker i Egersund har nå sine hovedoppdrag knyttet opp mot Johan Sverdrup. For verftene er det nå en klar og tydelig Sverdrup effekt. Effekten av at tre plattformer som er bygd i Sørøst Asia nå kommer til Norge for installasjon forventes å gi et betydelig volum av arbeid for verftene og vedlikeholdsselskapene. Vi observerer at to verft (Westcon og Simek) har fått nye byggeoppdrag (fiskebåter).

Undervannsentreprenørene sin utfordring er at de fleste feltene som nå er under bygging, har en relativt lav andel av subseautstyr og teknologi (Johan Sverdrup, Gina Krog, Ivar Aasen og Edvard Grieg). Statoil har varslet en rekke feltnære utbygginger de neste årene som vil gi økt aktivitet for dette segmentet litt frem i tid. Disse prosjektene har nå begynt å materialisere seg i form av ingeniørstudier som er tidligfase arbeid, men det er fortsatt lang tid (1-2 år) før denne trenden treffer den operasjonsdelen som gir oppdrag for verft og installasjonsfartøy.

I maritim sektor har omstruktureringen så vidt startet. Det er forventet oppkjøp og sammenslåing av rederier samt skraping av eldre fartøyer. Markedet forventes å bli preget av overkapasitet i flere år fremover.

Fjerning

Dette mulighetsområdet har fått adskillig oppmerksomhet i 2016, men både myndigheter og oljeselskapene vegrer seg mot å fremskynde permanent fjerning og plugging av brønner. En rekke gründere og selskaper jobber med nye teknologier og metoder for fjerning av brønner. Markedet for dette området kommer nok til å være begrenset i omfang i flere år fremover. Årsaken er at dette er en avslutningsutgift som alle parter skyver foran seg frem mot endelig nedstenging av et felt. Oljeselskapene har også i praksis vist seg å være lite villige til å bruke ny teknologi på dette området. En kan nesten si at de er opptatt av "Better safe than sorry".

De siste prognosene tyder på at vi i hvert fall må vente til 2017 før markedet er i bedre balanse og ved bedre mot som begge er viktige faktorer for å få investeringslysten tilbake. På tross av dette er nok Norge i dag et av de mest stabile markedene for offshore olje- og gassutvinning. I Greater Stavanger er vi opptatt av å være tett på denne utviklingen for å kunne bistå partnerne med informasjon og oppdateringer. Informasjon får vi både gjennom analyser og i direkte dialog med selskapene.

I løpet av en rekke bedriftsbesøk og samtaler med aktørene har hovedtemaet vært den krevende situasjonen vi nå er oppe i. Det er nå flere positive meldinger enn i første tertial. Grovt sagt er det nå mest krevende for de som er tett knyttet til verdikjeden for skip og rigg, altså de med store investeringer i produksjonsmidler. Enkelte leverandører mener at de har passert bunnen og er nå i ferd med å se mer aktivitet i sitt segment. For de fleste større aktørene er det fortsatt svært krevende, og slik ser det ut til å fortsette i 2017. Det er også tydelig at bedrifter med lokalt eierskap og norsk forankring nå vil være enda mer aktive med å søke nye utfordringer i nye markeder, enten geografisk eller i andre næringer.

Andre aktiviteter Greater Stavanger har deltatt i relatert til olje- og gassklyngen:

- Deltakelse i konferansekomiteen for «Leverandørindustriens Nordområdekonferanse».
- Deltakelse i Næringsforeningen sin ressursgruppe for energi.
- Tilrettelegging for kontaktmøter mellom oljeselskapene og leverandørselskapene og det regionale lederskapet.
- Rundebordssamtaler med næringskatører i forkant av Greater Stavanger sin Årskonferanse for å høre hva næringslivet så på som nye muligheter utenfor olje- og gassbransjen.
- Deltakelse i arbeidet med å forberede en klyningsøknad inn mot Innovasjon Norge-systemet for en ARENA eller tilsvarende status for vår olje- og gassklynge, mest sannsynlig med fokus på "Sub surface"-kompetanse.

Regional petroleumsnettverk

Det er i løpet av året ikke arrangert noen møter i nettverket. Dette skyldes at det ikke har vært saker som kan engasjere store deler av nettverket. Kontakt er opprettholdt med enkelte medlemmer og hele nettverket er blitt informert om aktiviteter i ordførerens nettverk av kommuner hvor olje- og gassindustrien har stor betydning. Den største saken i denne sammenheng var uttalelsen om viktigheten av konsekvensutredning av området Lofoten, Vesterålen og Senja.

Partnerskapet Verdens energibyer – WECP

Arbeidet i WECP har vært prioritert i 2016 som en del av målsettingen om å styrke og utvikle regionens nettverk og samarbeid med sentrale energibyer. WECP ble etablert i 1995 etter initiativ fra blant annet Stavanger og Houston for å skape en nettverksorganisasjon mellom ledende energibyer i verden. Organisasjonen har nå 19 byer fra fire verdensdeler som medlemmer. Stavanger er medlemsby, og kommunen har lagt forvaltningen av medlemskapet til Greater Stavanger for å sikre et regionalt perspektiv.

Deltakelse i WECP gir en unik mulighet for kommunikasjon med ledere fra verdens energihovedsteder når det gjelder dagens situasjon på oljemarkedet, omstillingstiltak og eksempler på innovasjon og nyskaping. Pumps & Pipes-samarbeidet mellom Houston og Stavanger hadde for eksempel sitt utspring i dialog og presentasjon som først ble gitt på et WECP-arbeidsmøte.

En viktig målsetting er å bevare og videreutvikle kontakt med politisk og administrativ ledelse i sentrale WECP-byer. For Stavanger er dette først og fremst Houston, Aberdeen, Esbjerg, St. John's, Halifax, Kuala Lumpur og Perth. Kontakten skaper et grunnlag for økt kontakt og samarbeid mellom akademiske institusjoner, næringslivsaktører og forskningsinstitusjoner i Stavanger-regionen og de sentrale WECP-byene.

I første tertial ble det gjennomført arbeidsmøte i Houston i mai i forbindelse med OTC. I oktober var det årsmøte for nettverket i Cape Town. Møte i Cape Town hadde et tydelig fokus på det ansvaret og de mulighetene vi har som byer for å møte utfordringer knyttet til ett globalt energi bilde i rask endring.

Greater Stavanger fikk mulighet til å presentere regionens energiprosjekter på en workshop i forbindelse med årsmøtet. Målet var å vise hvilke nye og banebrytende prosjekter Stavanger regionen er involvert i, med et bakteppe i norsk fornybar energiproduksjon. Det at vi i utgangspunktet har 100% produksjonsdekning av fornybar energi, gjør at Norge og Stavanger er i særklasse sammenliknet med de andre 19 energibyene som er med i nettverket.

Til sammenlikning med de andre byene, har vi også kommet svært langt i å redusere utslippene fra bilparken ved å ha en høy andel elektriske kjøretøy. Mange av byene presenterte prosjekter som har tydelig fokus på å finne lokalt gjennomførbare løsninger som både bedrer miljøet og som skaper nye arbeidsplasser. Det å benytte et grønt skifte til å skape nye arbeidsplasser er en underliggende driver i en rekke av de prosjektene som ble presentert.

Greater Stavanger har siden årsmøte som fant sted i Stavanger 2014, ledet arbeidet med å gjennomføre en årlig undersøkelse på noen utvalgte indikatorer for å søke mer kunnskap om viktigheten av olje- og gassvirksomheten for de ulike byene i nettverket. Det har vært en utfordring å få innhente sammenlignbare data fra alle byene, men basert på det som er gjort i 2015 og 2016 ser vi noen interessante trekk som kan følges over tid. Dette gjelder blant annet uventet store variasjoner mellom byene i andel av arbeidsstyrken som jobber innenfor energisektoren og dermed også byenes avhengighet av olje- og gassektoren.

Under årsmøtet, overtok Greater Stavanger ledelsen av fagkomitéen for næringsutvikling. Komitéen sitt mandat er å fremme næringsutvikling mellom byene og gir en unik mulighet til å lære og formidle hvordan de ulike byene takler utfordringer med omstilling og deres kontinuerlige arbeid med å utvide sitt næringsgrunnlag.

ONS 2016 – Greater Stavanger Pavilion

Greater Stavanger var initiativtakere og hadde prosjektledelsen for den regionale paviljongen under årets ONS. Region Stavanger og Næringsforeningen bidro som medarrangører med arbeidsressurser og markedsføring. I tillegg inngikk Ostehuset, Rogaland Kaffehus og Steinbru Photography som samarbeidspartnere. Totalt deltok 17 utstillere med tilsammen 130 standpersonell i turnus.

Målet med paviljongen var å markedsføre deler av regionens mangfoldige næringsliv. For Greater Stavanger var det viktig at mindre bedrifter fikk mulighet til å delta, men på grunn av allerede stor økonomisk risiko hadde vi i utgangspunktet ikke anledning til å gi disse rimeligere utstillerpris. Løsningen ble derfor å søke sponsormidler. Base Property bidro dermed økonomisk til at oppstartsselskaper kunne delta til en mye lavere utstillerpris. Med så mange forskjellige utstillere bar paviljongen preg av å alltid være full av folk. Greater Stavanger har i tillegg fått tilbakemelding fra bedrifter som har sagt at den gode oppslutningen av besøkende, førte til konkrete avtaler og nye forretningskontakter.

Næringsforeningen, Region Stavanger og Greater Stavanger inviterte også alle utstillere og samarbeidspartnere til å delta på et nettverksarrangement i forkant av ONS. Dette var svært vellykket, og fikk gode tilbakemeldinger. Utstillerne ble også inviterte til å delta på omvisning til andre utstillere på messen.

Som et ledd i å markedsføre paviljongen, hadde vi med en fotograf som samarbeidspartner. Han publiserte bilder og filmklipp fra paviljongen hver dag som utstillerne og samarbeidspartnerne kunne benytte seg av. Dette gjorde at paviljongen og regionens utstillere ble markedsført enda bredere enn i Greater Stavanger, Næringsforeningen og Region Stavanger sine nettverk.

Greater Stavanger inviterte også våre 15 partnerkommuner til å bli med på omvisning på messen, omtalt i punktet under.

Se film fra paviljongen [her](#).

ONS 2016 – omvisninger til lokale leverandørbedrifter

Disse omvisningene er en av våre viktigste aktiviteter under ONS, til nytte for det regionale lederskapet og for lokale bedrifter som stiller ut på ONS. Denne gangen arrangerte vi omvisninger og 200 «mini bedriftsbesøk» for hele 155 politikere til ca. 150 forskjellige bedrifter. Alle gruppene besøkte Statoil, Lyse, Nordic Edge Expo og Greater Stavanger sine stands. Ellers ble det lagt inn besøk hos bedrifter lokalisert i hver enkelt kommune eller med en binding til kommunen.

Tilbakemeldingene vi fikk, viser at dette med å bringe politikerne sammen med bedrifter fra egen kommune og vise dem noen av ONS-høydepunktene er svært viktig. I tillegg er de også en fin måte å få overblikk over industrien, da ingen gir et bedre bilde av det som foregår i bransjen enn bedriftene selv. Det var også interessant å se en rekke nye bedrifter med nye og smartere teknologiløsninger som nå fikk mulighet til å profilere seg, og flere bedrifter ga uttrykk for å være optimistiske med hensyn til fremtiden tross nedgangstidene bransjen nå har vært gjennom.

Greater Stavanger benyttet også muligheten til å avtale en rekke bedriftsbesøk i månedene fremover.

Fornybar energi

Fylket og regionen er vertskap for en rekke prosjekter som har fått konsesjon innen både vind- og vannkraft, og en rekke av disse har fått investeringsbeslutningene på plass i løpet av 2016. Sør-Rogaland, fra Time ned mot Dalane, vil bli Norges nest største vindklynge. Dette gir også muligheter for industriutvikling i form av ringvirkninger.

I juni 2016 var Greater Stavanger med på å legge til for rette og bistod under Egersund Energy Summit som har fokus på utvikling av vindenergi og industribygging rundt dette. Sammen med ONS og INTPOW, arrangerte vi også et seminar om havvind under ONS – et seminar som hadde deltakelse fra en rekke land rundt Nordsjøen og som samlet nær 100 deltakere.

Vi har også vært aktivt med på å tilrettelegge for nettverk og aktiviteter blant det økende antallet av bedrifter som søker muligheter innen havvind i Europa. Bedrifter som tidligere utlukkende har jobbet mot det petromaritime markedet, ser nå ut til å lykkes best mot de nye mulighetene innen havvind. Dette skyldes sammenfall av to trender som begge er sterke drivere for bedriftene:

- Nedgangen i etterspørsel fra petroleumsvirksomheten lokalt er sterk, samtidig som prosjektene nå har beveget seg ut på dypere vann og avstanden fra kysten er lenger. Av den grunn trengs norsk kompetanse og kapasitet for å løse disse utfordringene.
- Et lavere norsk prisnivå og ditto kronekurs har naturligvis hjulpet aktørene til å komme i posisjon.

Greater Stavanger er også sammen med aktører rundt MetSenter på Haugalandet pådriver for å etablere et formalisert bedriftsnettverk for bedrifter med interesse i havvind-markedet. Dette arbeidet involverer også UIS og deres nye satsing på fornybar energi. Her har initiativet blitt tildelt omstillingsmidler til å arbeide videre med konseptet.

Greater Stavanger har sammen med Intpow (nå Norwegian Energy Partner) og Eksportkreditt fått gjennomført en kartlegging og statusoppdatering av leverandørbildet og muligheter for norske aktører for havvind. Denne rapporten er et av grunnlagsdokumentene i det pågående arbeidet med å etablere og søke om IN Arena-status for en norsk havvind-klynge.

Andre aktiviteter relatert til fornybar energi:

- Deltakelse i ONS 2016 sin komité for Clean Energy.
- Deltakelse i det lokale teamet som støtter Intpow.
- Samarbeidspartner med Norcowe (UIS) om den årlige Science Meets Industri-konferansen med ca. 80 deltakere fra fire land.

Teknologioverføring mellom olje og gass og marin sektor – Aqua Technology

Rogaland Fylkeskommune, Blue Planet, Universitetet i Stavanger og Greater Stavanger inviterte i mars 2016 til samling for teknologibedrifter i Rogaland som sammen ønsket å utforske mulighetene innen havbruksnæringen. Målsettingen med å invitere til dialogmøtene var å skape en arena hvor eksisterende aktører innen havbruksnæringen møtte øvrige teknologibedrifter i Rogaland, for sammen å utforske muligheten for nye ideer og prosjekter som trengs for en næring i vekst. Et første møte ble avholdt den 31. mars i Måltidets Hus, hvor 25 teknologibedrifter deltok for å utforske muligheter sammen.

Etter første møte ble bedriftene enige om å videreutvikle arenaen med bedriftene i førersetet. Det ble planlagt videre møteplasser som skulle lage grunnlaget for å videreutvikle møteplassen til et permanent bedriftsnett mellom bedriftene. Følgende møter ble gjennomført før sommeren 2016:

- Dialogkonferanse 31. mars 2016: Vekst i havbruksnæringen og muligheter for bedrifter i Rogaland. Lokasjon i Måltidets Hus, Stavanger.
- 10. mai 2016: Befaring og dialogmøte, lokasjon Teistholmen Grieg Seafood og Natvigs Minde

- 14. juni 2016: Bedriftsbesøk og dialogmøte – avklaringen om veien videre for nettverket, lokasjon AkvaGroup, Malm Orstad og Depro

Gjennomføring av møteplassen har bidratt til at bedriftene har fått en felles forståelse over hva som er vekstmulighetene i havbruksnæringen, hvor ligger kostandsdriverne, samt hvilke konkrete prosjekter det vil være mulig å utvikle sammen. Bedriftene har gjennom forprosjektet fått innsikt i hverandres teknologi, metoder og kompetanseområder, og dermed lagt et godt grunnlag for videre utvikling av en permanent møtearena/bedriftsnettverk for teknologibedrifter som sammen ser muligheter i havbruksnæringen. Siden oppstarten av nettverket har flere bedrifter allerede satt seg sammen for å utvikle prosjekter. Det har i perioden fra starten i mars 2016 allerede kommet konkrete resultat av nettverkssamlingene mellom bedriftene.

Med erfaring fra forprosjektet gikk 16 bedrifter sammen for å formalisere et tettere samarbeid gjennom å søke om å få støtte via bedriftsnettverkordningen til Innovasjon Norge. Greater Stavanger og Blue Planet skrev forretningsplanen for nettverket, og fikk godkjent hovedprosjekt oktober 2016.

Nettverket har fått navnet Aqua Technology og ledes av Greater Stavanger og Blue Planet. Rogaland har verdens fremste teknologibedrifter innen offshore og havbruk. Bedriftene i Aqua Technology har utgangspunkt fra dette miljøet og en ambisjon om å være med å utvikle fremtidens teknologiske løsninger til effektive matproduksjon i sjø. I nettverket skal bedriftene samarbeide om å styrke felles konkurransekraft mot havbrukssektoren, styrke samhandlingen mellom bedriftene og utvikle felles arbeidsmetoder og kompetanse.

Nettverket vil ha et særlig fokus på prosjektene som springer ut fra Fiskeridirektoratets utlysning på utviklingskonsesjoner, hvor havbruksnæringen utvikler fremtidens oppdrettsanlegg.

ATTRAKTIVITET

Kommunikasjon og markedsføring

I tillegg til å bli omtalt i pressen, har Greater Stavanger opptrådt mye i sosiale medier. Sosiale medier er et område vi har prioritert, og vår rekkevidde har økt betraktelig i det siste. Vi har hatt svært god respons på markedsføring gjennom spesielt Facebook, LinkedIn og Google. Alle innlegg som blir publisert på Facebook, blir nå publisert både på norsk og engelsk, slik at Greater Stavanger når ut til et enda bredere publikum. Bare på Facebook har vi gått fra å ha 1085 følgere 1. januar 2016 til 3381 31. desember 2016.

Vi opplever at nyhetsbrevet vårt fungerer svært godt for å informere partnerkommuner, samarbeidspartnere og andre interessenter om aktivitetene våre. Per i dag når nyhetsbrevet ut til 3.300 personer, og antallet som melder seg på nyhetsbrevet øker kontinuerlig. Nyhetsbrevet går ut én gang i måneden og inneholder alltid ferske arbeidsledighetstall, nyhetssaker og kalender med informasjon om fremtidige arrangementer hvor Greater Stavanger har en betydelig rolle.

I 2016 har Greater Stavanger arbeidet også med eksternt informasjonsarbeid for å fortelle om våre aktiviteter og prosjekter. Presseappen finnes [her](#). Her finnes klipp fra medier hvor Greater Stavanger og våre prosjekter er nevnt. Greater Stavanger har også fått et nytt medieovervåkningsverktøy.

Vi har også sørget for å invitere både regional, nasjonal og internasjonal presse til arrangementer og prosjekter som ONS, Mulighetsterminalen, Årskonferansen, Norway Pumps & Pipes, SXSW og OTC.

Bedriftsrekruttering

Mot slutten av 2016, startet Greater Stavanger opp et nytt prosjekt kalt "Invest in the Greater Stavanger region". Her er formålet å rekruttere flere bedrifter til regionen for å skape flere arbeidsplasser. Måltrettet attrahering av bedrifter til regionen vil få økt prioritet hos Greater Stavanger fremover. Dette er et regionalt prosjekt som skal favne alle Greater Stavanger sine 15 partnerkommuner og potensielt gi positive ringvirkninger til hele fylket. Regionen har en rekke fortrinn som kan være relevante for aktører utenfra. Ved hjelp av fakta, case stories og gode salgsargumenter vil vi synliggjøre dette for aktuelle bedrifter ved målrettet markedsføring.

I løpet av 2016, etablerte Greater Stavanger en intern arbeidsgruppe og arbeidet med å etablere nettsiden investstavanger.no. Det ble også lagt en plan for lansering av denne siden i 2017.

Greater Stavanger sin rolle er ofte å bidra som koblingsboks mellom bedrifter som søker å etablere seg her og som ser etter mulige lokale samarbeidspartnere. Etter OTC i mai 2016, tok et canadisk selskap kontakt med ønske om å finne en passende forretningspartner for en etablering. Etter å ha gitt våre innspill, har denne prosessen nå gått videre og bedriften etablerer seg og skaper arbeidsplasser i Risavika i tett samhandling med en lokal bedrift.

Arbeidet regionalt er tenkt å være en bred samhandlingsprosess hvor det etableres et "ekspert team" for hver bedriftsinnhenting. For Greater Stavanger er det viktig å involvere personer fra akademia, næringsliv og offentlig sektor i slike prosesser, da vi har en rolle som informasjons- og kunnskapsknutepunkt.

Vertskapskontoret

Greater Stavanger har siden 2009 hatt funksjonen som regionalt vertskapskontor. Hovedformålet med vertskapskontoret er å bidra til at Stavanger-regionen fremstår som et godt vertskap og en attraktiv region ved å tilby delegasjoner fra nasjonalt og internasjonalt næringsliv, samt offentlig forvaltning, besøksprogram som er godt tilpasset hensikten med besøksreisene. Vi har derfor utviklet programmer som gjenspeiler regionens samlede ressurser og kompetanse. Det har vært et mål at regionen gjennom oppfølging og formidling får best mulig utbytte av de mange samarbeidskontraktene som knyttes. Tiltaket er et tilbud til næringsliv, institusjoner og det offentlige om planlegging og gjennomføring av program for gjestende delegasjoner som vurderes som

viktige i et regionalt næringsutviklingsperspektiv. Vertskapskontoret tar hånd om den direkte dialogen med oppdragsgiveren, foretar logistikkhåndtering, foreslår programinnhold, avtaler møter/presentasjoner og bistår i gjennomføringen.

Fra en situasjon med mange besøkende delegasjoner, ble det i 2015 en vesentlig lavere etterspørsel. I budsjettet for 2016 ble derfor ressurser omprioritert fra å ta imot delegasjoner til tiltak for ekstern markedsføring av regionen.

I første tertial 2016 ble det lagt til rette for fire besøk fra henholdsvis Danmark, Singapore, Canada og UK, med til sammen 47 deltakere. To av besøkende er fra WECP-byene Esbjerg i Danmark og Halifax i Canada. Delegasjonene har hatt kontakt med firma som ønsker å søke mulige samarbeidspartnere i vår region samt at de har fått innspill om suksessfaktorer for å lykkes i det norske markedet. Det har også vært lagt til rette for havne- og universitetsbesøk for delegasjonene for vurdering av mulige samarbeid.

I andre tertial har hovedaktiviteten vært tilrettelegging av besøksprogram for delegasjoner som har vært her i forbindelse med ONS. Det mest omfattende arrangementet var en båttur som ble arrangert i samarbeid med Region Stavanger for 35 internasjonale VIP-gjester til Lysefjorden. Her deltok blant annet representanter fra WECP-byene Aberdeen, Esbjerg, Houston og Cape Town. Tilbakemeldinger fra deltakerne er at dette oppleves som en god nettverksarena, i tillegg til at de får en flott opplevelse av regionens storslagne natur. For delegasjonen fra Sør-Afrika ble det i tillegg lagt til rette for besøk hos Scangass og Norsea.

Videre ble det gjennomført et eget møte med en delegasjon fra Kuala Lumpur for gjensidig oppdatering av markedsituasjonen i Malaysia/Sør-Øst Asia og Stavanger/Norge innenfor energisektoren. En representant fra Greater Stavanger deltok også sammen med næringslivet i regionen på et rundebordseminar for en større malaysisk delegasjon.

I forkant av Nordic Edge Expo bidro Greater Stavanger til å arrangere et eget møte for nordiske vennskapsbyer (Jyväskylä, Fjordabygd, Esbjerg og Eskilstuna).

Samfunnspåvirkning

I handlingsplanen for 2016 har samfunnspåvirkning vært et prioritert område. Områder å fokusere har vært tatt opp i møter med Rogalandsbenken og fast samarbeidspartner har vært Næringsforeningen i Stavanger-regionen. Ellers lever hver sak for seg og andre samarbeidspartnere blir dradd med i prosjektarbeidet der det er behov. Saker det jobbes med tas opp som fast sak i Greater Stavangers styremøter.

Fornybar AS

Det er jobbet med å få Fornybar AS til å etablere seg i Stavanger-regionen gjennom hele året. Vi har ledet en arbeidsgruppe bestående av organisasjoner som Styrbjørn, Energy Ventures, HitecVision, Norsk Vindkraft, UiS, SpareBank1 SR-bank, Zaptec og Næringsforeningen samt politiske representanter fra Stavanger kommune. Arbeidet har skjedd i nært samarbeid med stortingsrepresentantene Iselin Nybø og Tina Bru. Det er utført et stort arbeide både med å forberede etablering av selskapet, opprette internasjonale kontakter og ikke minst fortelle personer som deltar i beslutningsprosessen om fordelene ved å velge Stavanger-regionen som lokalisering for fondet.

Ved årets slutt var det fremdeles ikke tatt beslutning om hvor fondet skal etableres.

Høringsinnspill angående cruisestrategi for Vestlandet

Forslag til strategi var utarbeidet av Vestlandsrådet og innspillet ble utarbeidet av Region Stavanger og Greater Stavanger i tett samarbeid med Stavanger Havn. Innspillene ble sendt separat av hver av organisasjonene slik at de enkelte kunne spisse sine innspill innen sitt kjerneområde.

Hovedkommentarene var at den foreslåtte strategien ikke tar nok hensyn til de store forskjellene det er mellom de ulike destinasjonene. Disse varierer fra store havner med god infrastruktur som Bergen og Stavanger, til små lokalsamfunn som Geiranger. De ulike utfordringene og mulighetene som dette medfører anbefales fulgt opp. Likeledes anbefales en samordning av tiltak mellom de fire vestlandsfylkene heller enn sentralisert koordinering av aktiviteter og tiltak.

Flypassasjeravgiften

Saken omhandlet forslag til ny avgift i forbindelse med saldering av statsbudsjettet for 2016. Høringsinstans var Skattedirektoratet og innspillet ble gitt på vegne av Ruteutviklingsforumet for Stavanger-regionen bestående av Stavanger kommune, Sola kommune, Region Stavanger, Næringsforeningen i Stavanger-regionen, Avinor, Statoil foruten Greater Stavanger. Det ble i innspillet pekt på at det ikke var gjennomført en konsekvensanalyse av samfunnsmessige, økonomiske og miljømessige konsekvenser av en innføring av økt avgift. Det ble også pekt på den negative utviklingen av reiser over Stavanger Lufthavn, Sola.

Høringsinnspill til langtidsplan for Forsvaret

Vi har sammen med lokale aktører spilt inn kommentarer til langtidsplanen. Hovedsakene som regionen er opptatt av er at rekruttskolen på Madla for sjø- og luftforsvaret opprettholdes, at ledelsen for redningsskvadronen fortsatt blir på Sola, at Sola bør bli permanent senter for øving og trening av luftredningstjenesten i Norge, at det ikke vil være samfunnsmessig og eller økonomisk forsvarlig å flytte tankfly beredskapsbasen/lagring fra Sola til Rygge og at aktivitetene i Heimevernet blir sett i sammenheng med beredskapsbehovet i regionen. Videre har Greater Stavanger støttet fylkeskommunen i å argumentere for at sesjonsvirksomheten beholdes i fylket slik at ca. 1.700 ungdommer per år kan unngå ekstra fravær fra videregående utdanning fordi en forsvarsenhet skal gjøre minimale innsparinger.

Regionen stilte med en delegasjon til høringen for Utenriks- og forsvarskomiteen bestående av ordføreren i Sola, beredskapssjefen i Stavanger kommune og Greater Stavanger for å fremføre argumentene.

Stavanger-regionen er fortsatt et av tyngdepunktene i Forsvarets struktur, med avdelinger i en rekke kommuner der Heimevernet sin base i Sandnes er størst. KNM Harald Haarfagre i Stavanger fungerer som en regional base for fellestjenester, rekruttskole for Sjøforsvaret og Luftforsvaret, samt befalsskole for Sjøforsvaret fra og med høsten. 330-skvadronen på Sola fungerer også som innfasingsbase for nye redningshelikoptre og skal være base for simulatortrening de neste 30 årene.

NATO har to avdelinger i regionen som det norske forsvaret gir vertslandstøtte til, disse er forøvrig ikke omfattet av forslagene i langtidsplanen:

- Joint Warfare Center i Stavanger.
- Nato Foracs i Stavanger og på Rennesøy.

Havstrategi

Greater Stavanger har sammen med Næringsforeningen gitt et felles innspill til regjeringen sitt arbeid med en havstrategi som forventes fremlagt i første kvartal 2017.

Regjeringen har i lengre tid jobbet med å utforme en omfattende havstrategi som skal presenteres vinteren/våren 2017. Utgangspunktet for dette arbeidet er hvordan økt verdiskaping fra havet skal skape nye arbeidsplasser og nye muligheter.

Helikoptersikkerhet

Europeiske myndigheter har tatt initiativ til å innføre et nytt offshore helikopterregelverk i hele EU og EØS-området. Dette er en del av EUs mangeårige arbeid med å etablere totalharmoniserende felleseuropeiske regler for luftfartsoperasjoner.

Det nye regelverket, «Helicopter Offshore Operations», HOFO, inneholder mange av de samme kravene vi har i dagens regelverk, men divergerer på en rekke sentrale punkter som har stor innvirkning på sikkerheten i de

norske offshore operasjonene.

Saken er kommet opp som en følge av henvendelser fra fagforeninger og ansatte i næringen som er dypt bekymret for konsekvensene dersom de norske myndighetene godkjenner det nye regelverket. Vår arbeidsmåte har vært å utarbeide et brev adressert til samferdselsministeren med å samle tilslutning til dette blant de 20-30 mest oljeavhengige kommunene i Norge. Dette var koordinert med nettverket av kommuner avhengige av olje og gassrelaterte prosjekter, og som ledes av ordfører i Stavanger.

E-134

Greater Stavanger har i flere år jobbet sammen med blant annet Haugaland Vekst i Næringstransportsaker. Saker som E39 (Rogfast) og E134 som hovedveiforbindelse fra vest mot Østlandet har vært hjørnesteinene i dette samarbeidet.

Vi har støttet Haugaland Vekst og utbyggingsseksapet for E134 Haukelivegen i arbeidet med å understreke at det å få en driftssikker høyfjellsovergang frem mot NTP 2018-2029 er viktig for regionen vår.

Dette vil være den tredje transportaksen mot resten av landet, og de to andre er E39 Rogfast mot nord og E39 sørover mot Kristiansand.

Toppindustrisenteret – DigitalNorway

Vi har sammen med UiS, IRIS og Næringsforeningen ledet et prosjekt som skal utrede følgende to forhold:

1. Hvordan kan industrien i regionen bidra til at Toppindustrisenteret blir en suksess?
2. Hvordan kan industrien i regionen dra nytte av aktivitetene i Toppindustrisenteret?

Forprosjektet om Toppindustrisenteret skal være ferdig i juni 2017 hvor det deretter vil bli fattet en beslutning om hvorledes et slikt senter skal etableres og fungere. Vårt mål er at industrien i regionen får en naturlig rolle i et slikt senter. Denne aktiviteten har direkte innvirkning på to prosjekter i Handlingsplanen 2017 og må sees i sammenheng med disse; Smarte byer/smarte samfunn pluss Morgendagens Industri.

Møte med Rogalandsbenken

For tredje år på rad arrangerte vi sammen med Næringsforeningen kveldsmøte med Rogalandsbenken i Oslo. Formålet med møtet er en gjensidig utveksling av informasjon om saker som vi sammen kan påvirke til fordel for utviklingen i regionen. Og dermed spille hverandre gode.

Vi har etter hvert en meget god kommunikasjon med medlemmer av benken som i år best kan eksemplifiseres med arbeidet som er lagt ned i forbindelse med lokaliseringen av Fornybarfondet og arbeidet med langtidsplanen for forsvaret. Men fremdeles er det saker som vi ikke får fokus på og som dermed glipper for oss.

Andre samarbeidssaker som står på agendaen ved årets slutt:

- Mangel på statlige stillinger i regionen
- Stortingsmelding om reiseliv
- Industrimeldingen
- Romfartsmeldingen
- Regjeringens bioøkonomistrategi
- Handel mellom regionen og UK som følge av Brexit
- Regionens representanter i statlige styrever
- Fremsnakking av olje- og gassindustrien